

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului

învinuirea lui

Adrian Știrbu

(art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal)

(Dosarul nr. 1ra-1042/2023

Nr. PIGD 1-22104633-01-1ra-30062023)

Procedura judecării recursurilor depuse până la 1 septembrie 2023; Art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) CPP (versiunea până la 1 septembrie 2023) – relația dintre cele două temeuri de recurs și înțelesul temeiului de recurs prevăzut la pct. 10); CSJ putea admite un recurs întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 10) CPP (versiunea până la 1 septembrie 2023) doar atunci când nu erau întrunite condițiile legale pentru aplicarea sancțiunii respective și nu putea verifica oportunitatea aplicării pedepsei.

04 decembrie 2024

Au examinat anterior cauza judecătorească:

Instanța de fond: Dan Dubcovețchi

Instanța de apel: Iurie Iordan, Elena Cojocari, Marcel Juganari

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul în cauza penală privind învinuirea lui Adrian Știrbu,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte,*

Ghenadie Eremciuc,

Lilia Roic-Botezatu, *judcători,*

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Adrian Știrbu s-a născut în anul 1994 în raionul Ștefan Vodă. El a fost acuzat, în temeiul art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal, de acțiuni de violență asupra unui membru de familie, manifestate prin intimidare în scop de impunere a voinței și a controlului personal asupra victimei.

2. Adrian Știrbu a fost apărat în această procedură de avocatul Artur Zagorneanu.

3. În prima instanță cauza penală a fost examinată în procedură simplificată, conform art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală. Adrian Știrbu a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal, iar executarea pedepsei a fost suspendată în temeiul art. 90 Cod penal. Instanța de apel a admis apelul procurorului și a casat sentința parțial, în partea aplicării art. 90 Cod penal.

4. La 24 mai 2023, avocatul Artur Zagorneanu, în interesele condamnatului, a depus recurs în care solicită casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței primei instanțe.

5. Urmărirea penală în această cauză a fost pornită la 16 iunie 2022 și s-a finalizat la 18 iulie 2022. Prima instanță a examinat cauza în perioada 20 iulie 2022 – 12 ianuarie 2023. Instanța de apel a examinat cauza între 01 februarie 2023 și 14 martie 2023. Dosarul a ajuns la Curtea Supremă de Justiție la 30 iunie 2023.

6. La 30 ianuarie 2017, într-o altă cauză, Judecătoria Căușeni a dispus încetarea procesului intentat condamnatului în baza infracțiunilor prevăzute la art. 179 alin. (2) și art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal, ca urmare a aplicării amnistiei. La fel, materialele cauzei atestă atragerea lui Adrian Știrbu, inclusiv la răspundere contravențională pentru acțiuni de violență în familie.

ÎN FAPT

7. Adrian Știrbu a fost acuzat că, în perioada anilor 2016 – 26 aprilie 2022, în mod sistematic, a inițiat conflicte cu concubina Ecaterina Saulenco, în cadrul cărora a intimidat-o provocându-i stări de tensiune și suferință psihică. La 26 aprilie 2022, în jurul orei 23:00, într-un sat din raionul Ștefan Vodă, în timp ce se afla pe stradă împreună cu concubina și fiul minor, în urma unui conflict apărut

spontan, a numit-o pe aceasta cu cuvinte necenzurate și i-a aplicat mai multe lovituri cu pumnul în regiunea feței, iar la solicitarea acesteia de a lăsa copilul minor, i-a aplicat alte lovituri în regiunea feței. Când concubina i-a comunicat că v-a apela poliția, condamnatul i-a luat telefonul și s-a deplasat mai departe, provocându-i o stare de tensiune, frică permanentă, anxietate și epuizare emoțională. Un raport de evaluare psihologică a confirmat că Ecaterina Saulenco prezintă manifestări ale stresului post-traumatic. Acțiunile lui Adrian Știrbu au fost calificate conform art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal (violența în familie).

8. Prin [sentința Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan Vodă](#), din 12 ianuarie 2023, Adrian Știrbu a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal. Lui i-a fost aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de șase luni, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis. În baza art. 90 alin. (1) Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de un an.

9. La 26 ianuarie 2023, procurorul în Procuratura r-nul. Ștefan Vodă, Alexandru Covalenco, a depus apel, solicitând casarea parțială a sentinței și aplicarea față de condamnat a pedepsei cu închisoarea pe un termen de șase luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis. Procurorul susține că pedeapsa aplicată inculpatului este prea blândă și inechitabilă în raport cu fapta comisă și personalitatea inculpatului care fiind anterior sancționat pentru acțiuni de violență în familie, acesta nu a demonstrat o corectare a comportamentului.

10. La 14 martie 2023, [Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău](#) a admis apelul formulat, a casat sentința primei instanțe în ceea ce privește individualizarea pedepsei, excluzând suspendarea executării pedepsei cu închisoare. În rest, sentința primei instanțe a fost menținută. Instanța de apel a constatat că, deși aplicarea pedepsei cu închisoare în cazul lui Adrian Știrbu a fost justificată, instituirea suspendării condiționate a executării pedepsei nu este oportună, având în vedere circumstanțele cauzei, caracterul sistemic al faptelor comise și faptul că inculpatul a fost tras la răspundere contravențională pentru acțiuni de violență în familie. Decizia motivată a fost pronunțată la 11 mai 2023.

11. La 24 mai 2023, avocatul Artur Zagorneanu a depus recurs, solicitând casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței primei instanțe. În motivarea recursului, apărătorul a susținut că pedeapsa aplicată este excesiv de aspră, având în vedere circumstanțele atenuante, respectiv recunoașterea vinovăției, colaborarea cu organele de urmărire penală, căința sinceră, lipsa antecedentelor penale, vârsta tânără a inculpatului și faptul că acesta este unicul întreținător al unui copil minor. De asemenea, decizia instanței de apel a fost criticată pentru nerespectarea principiului individualizării pedepsei, întrucât nu au fost motivate în mod suficient excluderea suspendării integrale a pedepsei și aplicarea unei pedepse privative de libertate. Recursul este întemeiat pe dispozițiile art. 427 alin. (1) pct. 6) din Codul de procedură penală, în vigoare până la 1 septembrie 2023.

12. La 30 iunie 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat părților depunerea referinței la recurs. Procurorul a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului ca fiind inadmisibil.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

13. Articolul 3 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(1) În desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

(2) Legea procesuală penală poate avea efect ultraactiv, adică dispozițiile ei, în perioada de tranziție la o nouă lege procesuală penală, pot rămâne aplicabile acțiunilor procesuale reglementate de legea nouă. Caracterul ultraactiv se stipulează în legea nouă.”

14. Modul de examinare a recursurilor împotriva deciziilor instanțelor de apel a fost modificat prin Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023. Conform art. XI alin. (3) al acestei legi:

„(3) Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

15. Cererea de recurs a fost depusă până la 01 septembrie 2023. La acea dată, partea relevantă a art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală era următoarea:

„(1) Hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeiuri:

...

6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

10) s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;

16. Articolul 432 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(1) Instanța de recurs examinează admisibilitatea recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în baza materialelor din dosar.”

17. Articolul 434 Cod de procedură penală prevede următoarele.

„Judecând recursul, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii atacate prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 427.”

18. În perioada relevantă, art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal prevedea următoarele:

„(1) Acțiunea sau inacțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin:

b) izolare, intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei;

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 180 de ore sau cu închisoare de pînă la 3 ani.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

19. Recursul examinat a fost declarat în 30 de zile de la pronunțarea deciziei motivate a instanței de apel, adică a fost depus în termen.

20. Conform sensului art. 3 alin. (1) Cod de procedură penală, judecătorul emite actul de dispoziție conform legii procesuale penale în vigoare la ziua emiterii lui, iar alin. (2) al aceluiași articol permite caracterul ultraactiv al legii procesual - penale, însă doar cu condiția că caracterul ultraactiv este prevăzut de legea nouă. Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023, a schimbat fundamental temeiurile și procedura de judecare a recursurilor împotriva deciziilor instanței de apel, iar această legea conține o normă de acordare a caracterului ultraactiv al prevederilor abrogate prin Legea 246/2023, însă norma în cauză se referă doar la temeiurile de recurs. Prin urmare, toate celelalte schimbări aduse procedurii de examinare a recursurilor prin Legea nr. 246/2023, inclusiv cele privind admisibilitatea recursului, limitele judecării recursului și decizia instanței de recurs, se vor aplica și recursurilor care au fost declarate pînă la 01 septembrie 2023.

21. Art. 434 Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs verifică „legalitatea hotărârii atacate” doar „în limitele invocate în recurs”. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs. De asemenea, ea nu permite instanței de recurs să verifice oportunitatea unei soluții judecătorești date de instanța de fond sau apel atît timp cît aceasta este legală. Totuși, legea nu interzice instanței de recurs să recalifice considerentele invocate în recurs de la un temei de recurs la altul.

22. În recurs, este invocat temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) din Codul de procedură penală, în vigoare pînă la 1 septembrie 2023, care se referă la deficiențele în motivarea hotărârii judecătorești sau la comiterea unei erori grave de fapt. Totuși, în recurs nu este invocată o eroare gravă de fapt. Cealaltă parte a pct. 6 se referă la contradicțiile dintre dispozitivul actului contestat și partea motivată a acestuia. La data depunerii recursului, în art. 427 alin. (1), exista și pct. 10), care se refera la legalitatea individualizării pedepsei. O interpretare sistematică a temeiurilor de recurs sugerează că orice critică adusă motivării pedepsei aplicate de judecător ar trebui să fie examinată prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 10) din Codul de procedură penală. O interpretare potrivit căreia motivarea pedepsei aplicate poate fi examinată prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, ar lipsi art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală de orice aplicabilitate practică, ceea ce este inadmisibil (*mutatis mutandis*, încheierea Curții Supreme de Justiție în cauza nr. [1ra-1152/2023](#)).

23. Recursul vizează exclusiv dezacordul cu măsura de pedeapsă stabilită, motiv pentru care va fi examinat prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 10) din Codul de procedură penală, în vigoare la data depunerii recursului. În ceea ce privește temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) din Codul de procedură penală, completul reiterează că această normă se referă la cazurile de individualizare a pedepsei contrar prevederilor legale. Astfel, alin. (1) al acestui articol indică faptul că în recurs pot fi remediate doar „erorile de drept”. În consecință, temeiul de recurs prevăzut de pct. 10) se aplică doar atunci când există o individualizare a sancțiunii contrar prevederilor legale.

24. În recurs nu sunt menționate prevederile legale care au fost încălcate de instanța de apel atunci când a exclus suspendarea executării pedepsei cu închisoarea (art. 90 Cod penal). Recurentul își exprimă doar nemulțumirea față de această decizie a instanței, invocând că reeducarea condamnatului putea avea loc și fără aplicarea pedepsei cu închisoare. Aplicarea sau neaplicarea art. 90 din Codul penal ține de discreția judecătorului. Instanța poate admite un recurs în temeiul pct. 10) din Codul de procedură penală doar atunci când nu sunt întrunite condițiile legale pentru aplicarea art. 90 Cod penal. În speță, asemenea argumente nu au fost invocate. Ponderea circumstanțelor atenuante sau agravante la stabilirea pedepsei este o chestiune ce ține de fondul cauzei, care, de regulă, nu este examinat în recurs de către Curtea Supremă de Justiție.

25. Prin urmare, recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6, 10) Cod de procedură penală.

26. Curtea Supremă de Justiție reiterează că art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, în vigoare până la 01 septembrie 2023, a fost aplicat în mod similar în cauzele nr. [1ra-405/2023](#), [1ra-674/2023](#), [1ra-1008/2023](#), [1ra-1576/2023](#), [1ra-1038/2023](#), [1ra-1459/2023](#), [1ra-1583/2023](#) ș.a. și că ea va urma această abordare în viitor.

27. Din motivele expuse supra, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul avocatului Artur Zagorceanu declarat în numele lui Adrian Știrbu împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2023.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Ghenadie Eremciuc

Lilia Roic-Botezatu